

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE
18-300 ZAMBROW, ul. Fabryczna 3
tel. (086) 271 06 69
Regon 150690683 NIP 723-14-44-812

STAROSTWO POWIATOWE W ZAMBROWIE
W P Ł Y N Ę Ł O

KANCELARIA OGÓLNA 31. 03. 2025 KANCELARIA OGÓLNA

nr 3827 ilość zał.

podpis *[signature]*

Informacja

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie

za rok 2024

z działań zawartych w Powiatowym programie
działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata
2021-2025

Starostwo Powiatowe Zambrow

RPW/3827/2025
Data: 2025-03-31

Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2021-2025 Rada Powiatu Zambrowskiego uchwaliła w dniu 15 marca 2021 r. Podstawą do opracowania jest uchwalona 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych i związane z nią akty prawne regulujące sytuację osób niepełnosprawnych, „osób, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”¹.

Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych służy poprawie i tworzeniu osobom niepełnosprawnym Powiatu Zambrowskiego warunków do samodzielnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz wspieraniu integracji społecznej zmierzającej do określenia kierunków działań pomocnych w kształtowaniu pozytywnych postaw społecznych. Ustawy kompetencyjne nakładają na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki w celu realizacji tych zadań. Podstawą jednak osiągnięcia wymiernych efektów jest skoordynowanie działań wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Realizacja programu w 2024 r. odbywała się w 10 obszarach działania:

- 1) Koordynacja działań zmierzających do zwiększenia dostępu do usług rehabilitacyjnych i pomocowych poprzez rozwój placówek świadczących tego rodzaju usługi oraz uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych.
- 2) Przystosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 3) Diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych w powiecie.
- 4) Zorganizowanie systemu informacji dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- 5) Zwiększenie dostępności do świadczeń specjalistycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.
- 6) Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych na wszystkich szczeblach edukacji.
- 7) Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
- 8) Dostosowanie ciągów komunikacyjnych dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 9) Działania zapobiegające społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych poprzez wyrównanie szans dostępu do środowiskowego wsparcia, dóbr kultury, sztuki, rekreacji, sportu i turystyki.
- 10) Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zambrowie w 2024 r. udzielała specjalistycznej pomocy dzieciom, młodzieży oraz ich rodzinom i nauczycielom (dyrektorom, pedagogom, psychologom, wychowawcom). Swoją opieką obejmowała 36 placówek

¹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z dnia 13.08.1997 r.)

oświatowych, do których wliczały się przedszkola, oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe, szkołę przysposabiającą do pracy, zasadniczą szkołę zawodową, liceum ogólnokształcące, technikum pomoc kierowana jest także do wychowanków Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Zambrowie oraz Bursy Szkolnej Nr 1 w Zambrowie. Klientami Poradni byli także studenci odbywający tam praktyki zawodowe.

Do zadań placówki należały w szczególności: diagnozowanie, opiniowanie, orzekanie, działalność terapeutyczna, prowadzenie grup wsparcia, udział w pracach interwencji kryzysowej, działalność profilaktyczna, poradnictwo, konsultacje, działalność informacyjno-szkoleniowa.

W roku 2024 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zambrowie wydała:
285 opinii i zaświadczeń oraz 85 orzeczeń.

Orzeczenia

Rodzaj wydanego orzeczenia	Ilość
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	26
niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	12
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	5
zagrożonych niedostosowaniem społecznym	5
niedostosowanych społecznie	0
o potrzebie indywidualnego nauczania	11
o braku potrzeby indywidualnego nauczania	0
o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	2
o braku potrzeby kształcenia specjalnego	0
o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	2
o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	0
z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	22

OPINIOWANIE I ORZECZNICTWO

Rodzaj wydanej opinii	Ilość
Wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	17
Odroczenia rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego	21
Dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia	55
Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu	47
Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce	147
Inne opinie o przebadanych	79
O specyficznych trudnościach w uczeniu się	19
Zindywidualizowana ścieżka kształcenia	3

Na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej prowadzone były w roku 2024 terapie dla dzieci i młodzieży: terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna, terapia logopedyczna, terapia integracji sensorycznej, terapia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie ze środków PFRON przekazywanych wg algorytmu w 2024 r. dofinansowało:

- uczestnictwo 53 osobom w turnusach rehabilitacyjnych na sumę **108 270,00 zł**
- zakup sprzętu służącego rehabilitacji dla 24 osób na kwotę **72 907,21 zł**
- zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dla 244 osób – na sumę **476 628,70 zł**

- likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, barier w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania dla łącznie 22 osób w kwocie **117 851,29 zł**,
 - likwidację barier w komunikowaniu się dla 15 osób na kwotę **36 866,09 zł**,
 - likwidację barier technicznych dla 4 osób na kwotę **25 985,20 zł**
 - likwidację barier architektonicznych dla 3 osób na kwotę **55 000 zł**
- do utrzymania Warsztatów Terapii Zajęciowej w Szumowie ze środków z PFRON w wysokości **1 516 320,00 zł**, Powiat Zambrowski dofinansował ze środków własnych działalność WTZ w wysokości **115 596,00 zł**.

Ponadto w 2024 roku w ramach realizacji programu "Aktywny Samorząd" zawarto umowy na łączną kwotę **274 853,98 zł**, w tym:

- w ramach Modułu II (studenci) na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym kwotę **34 268,30 zł** (do 31.12.2024 r. wydatkowane **34 268,30 zł**)
- w ramach Modułu I kwotę **240 426,26 zł** (do 31.12.2024 r. wydatkowane **240 266,84 zł**).

W roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie prowadziło dwa programy dla osób niepełnosprawnych tj. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” oraz „Opieka wytchnieniowa”. W roku 2024 z programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” skorzystało 14 osób niepełnosprawnych, a z programu „Opieka wytchnieniowa” - 7 osób. Oba programy były w całości finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego. Na realizację programów „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” przekazano kwotę 125 770,00 zł oraz 79 611,00 zł na „Opiekę wytchnieniową”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie wspierało rodziny z osobami niepełnosprawnymi i pomagało w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania należnych świadczeń.

Na podstawie podpisanego porozumienia z miastem Łomża o stopniu niepełnosprawności orzeka Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Łomży. W 2024 r. zespół wydał 838 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności mieszkańcom Powiatu Zambrowskiego, w tym 723 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom dorosłym powyżej 16 roku życia i 115 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom, które nie ukończyły 16 roku życia.

W 2019 roku Powiat Zambrowski przystąpił do Systemu obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON, zwanego dalej: „Systemem SOW”, który realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie. Od 2020 roku osoby niepełnosprawne mogą składać wnioski elektronicznie.

Na podstawie art. 44b ust. 1, art. 44 c ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089, 1165, 1494, 1961) oraz § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 560) zarządzeniem Starosty Zambrowskiego z dnia 10

lipca 2023 roku powołano Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Do zakresu działania Społecznej Rady należy w szczególności:

1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych;
2. opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. ocena realizacji programów;
4. opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem skutków dla osób niepełnosprawnych.

W związku z powyższym w 2024 roku odbyło się 5 spotkań Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, na których wydano 6 uchwał.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie zorganizowało w dniu 8 maja 2024 r. dla osób niepełnosprawnych bezpłatny wyjazd na XXII Marsz Godności Osób Niepełnosprawnych w Białymstoku.

Powiatowy Urząd Pracy w Zambrowie realizując zadania związane z aktywizacją bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu swoimi działaniami obejmuje również osoby niepełnosprawne.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zambrowie mają na uwadze poszanowanie godności osoby z niepełnosprawnością oraz jej prawa do uczestnictwa we wszystkich sferach życia. Niewątpliwie sytuacja bycia osobą z niepełnosprawnością wśród osób pozostających bez pracy stanowi barierę w interakcjach społecznych i uczestnictwie w życiu zawodowym. Doradcy zawodowi oraz pośrednicy pracy pomagają osobom bezrobotnym niepełnosprawnym zrozumieć specyfikę lokalnego rynku pracy, podnieść motywację, wzmocnić poczucie własnej wartości.

Na koniec 2024 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zambrowie figurowało 52 osób z określonym stopniem niepełnosprawności w tym:

- 50 osób bezrobotnych posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności, w tym 18 kobiet,
- 2 osoby poszukujące pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, w tym 1 kobieta.

Na koniec grudnia 2024 r. stopień lekki posiadało 34 osoby. Ze stopniem umiarkowanym zarejestrowanych było 17 osób, natomiast 1 osoba posiadała stopień znaczny. 38 osób to mieszkańcy Zambrowa, pozostałe 14 osób zamieszkiwało obszary wiejskie. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym- 19 oraz średnim ogólnokształcącym i policealnym - 19. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 12 osób, zaś wyższe 2. Ponadto 5 osób ukończyło szkoły specjalne.

Wśród osób z orzeczeniem przeważali mężczyźni, którzy stanowili 64% (33 osoby). Biorąc pod uwagę wiek najmniej liczną grupę – 5 osób stanowiły osoby młode do 24 roku życia. Najwięcej – 29 osób niepełnosprawnych było z grupy wiekowej 30-54 lata. 8 osób posiadało wiek 55-59 lat, zaś w grupie powyżej 60 lat liczącej 10 osób znaleźli się sami niepełnosprawni mężczyźni. Do PUP w 2024 r. wpłynęło 31 ofert pracy i aktywizacji zawodowej, które były skierowane do osób z niepełnosprawnością.

W 2024 r. z ewidencji osób niepełnosprawnych wyłączono 74 osoby, w tym 22 z powodu ustania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Powiatowy Urząd Pracy dokłada wszelkich starań, aby tej grupie osób udzielać możliwie różnorodnego wsparcia. W 2024 r. osoby niepełnosprawne skorzystały z następujących form wsparcia finansowanego ze środków Funduszu Pracy:

Poniższa tabela przedstawia pozostałe przyczyny wyłączenia osób z ewidencji wśród tej grupy bezrobotnych.

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety
Podjęcie pracy niesubsydiowanej	24	10
Prace interwencyjne	2	1
Otrzymane środki FP na podjęcie działalności gospodarczej	1	0
Rozpoczęcie stażu	3	1
Osiągnięcie wieku emerytalnego	2	1
Nabycie praw rentowych	4	1

Osoby niepełnosprawne mogły skorzystać ze spotkań:

1. indywidualnych, w ramach których proponowano:

- ✓ uświadomienia znaczenia pracy w życiu człowieka oraz przydatności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- ✓ rozwoju motywacji do podjęcia pracy;
- ✓ planowania kariery zawodowej;
- ✓ monitorowania postępów oraz efektów poszukiwania pracy

2. grupowych mających na celu udzielenie:

- ✓ informacji o usługach i instrumentach rynku pracy;
- ✓ informacji o możliwościach przekwalifikowania się oraz podniesienia kwalifikacji zawodowych;
- ✓ informacji o możliwości uzyskania dotacji na uruchomienie własnej działalności gospodarczej;
- ✓ informacji o ofertach pracy dostępnych w PUP oraz zamieszczonych na stronie CBOP

Ponadto udostępniane były wszelkie działania dotyczące osób niepełnosprawnych, które wpływały do urzędu np.:

1. Poinformowano o ofertach pracy ze Spółdzielni ŚWIT (przedstawiciel handlowy/konsultant) oraz Zakładu Aktywności Zawodowej „Argenta”,
2. Zorganizowano giełdę pracy dla firmy McDonald’s.

3. Przekazano broszury i ulotki o możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach projektu pilotażowego pod nazwą „Czas dla Młodych – punkt doradztwa dla młodzieży”.

Powiatowy Urząd Pracy dokłada również wszelkich starań zachęcając lokalnych pracodawców do zatrudniania osób posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności m.in. poprzez informowanie o możliwościach finansowego wsparcia w/w grupy osób.

Zarząd Powiatu Zambrowskiego w 2024 r. realizując zadania „Powiatowego Programu Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025” dofinansował następujące organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Powiat Zambrowski przekazał bon podarunkowy w wysokości 1 500 zł dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Św. Jana Pawła II w Długoborzu w ramach Świąt Bożego Narodzenia,
- Powiat Zambrowski dofinansował kwotą 1 000 zł zakup mikołajkowych upominków dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Św. Jana Pawła II w Długoborzu w ramach imprezy charytatywnej „MOTOMIKOŁAJE” zorganizowanej przez Klub Miłośników Motocykli „ŻUBR”.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Zambrowie w 2024 roku realizował „Program Życia Społecznego i Zawodowego osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025”.

W okresie sprawozdawczym zadania były realizowane zgodnie z programami i planem pracy na 2024 rok oraz określonymi celami. W 2024 roku z 28 miejsc skorzystało 28 uczestników. Środowiskowy Dom Samopomocy, jak wiele innych tego typu, zapewnia osobom niepełnosprawnym spełnienie wartości w postaci: akceptacji, bycia częścią grupy społecznej oraz przynależności do „rodziny”, przyjaciół. Zajęcia w domu były zorganizowane w pracowniach, które realizowały indywidualne plany wspierająco-aktywizujące uczestników zgodnie z rocznymi programami dla osób typu A (osoby przewlekłe psychicznie chore), B (osoby upośledzone umysłowo) i C (osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych), D (osoby ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną) zatwierdzonymi przez Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku oraz Starostę Zambrowskiego. W pracy wspierająco - aktywizującej z uczestnikami stosowane były różne formy i narzędzia, które doprowadziły do widocznej poprawy podstawowych umiejętności życiowych. Odnalezienie się w rzeczywistości społecznej i kulturowej w/w osób nie jest łatwe zarówno dla nich samych, jak i ich rodzin. W trakcie przebywania w ośrodku uczestnicy mogli liczyć między innymi na miłą i życzliwą opiekę, pomoc w rozwiązywaniu problemów oraz atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. Ze względu na to, że rodzajów zaburzeń psychicznych i ich głębokości jest wiele, nie we wszystkich przypadkach uda się doprowadzić do pełnego sukcesu. Trzeba było dążyć do tego, by każdy uczestnik domu mógł mieć poczucie akceptacji przez najbliższe otoczenie, czyli by był w stanie uznać świat wokół siebie za przyjazny i tak samo odnosić się do tego otoczenia. Środowiskowy Dom Samopomocy w Zambrowie to wyjątkowe miejsce, w którym uczestnicy mają możliwość rozwoju osobistego poprzez naukę nowych umiejętności lub

podtrzymywanie umiejętności zdobytych wcześniej, np. w zakresie czynności dnia codziennego, funkcjonowania w życiu społecznym. Zarówno podopieczni, jak i osoby sprawujące opiekę, czerpią od siebie nawzajem. W zakresie merytorycznym poszczególne zadania, terapia, treningi były systematycznie prowadzone. Nadrzędnym celem działalności placówki było i jest podnoszenie jakości życia, zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich relacji z otoczeniem. Polega to przede wszystkim na podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Oparcie to w szczególności dotyczy partnerskiej porady i pomocy w sprawach związanych z relacjami społecznymi, gospodarowaniem pieniędzmi, załatwianiem spraw poza domem, wykonywaniem różnych zajęć i prac, aktywnym spędzaniem wolnego czasu, motywowaniem do pracy przez wykorzystanie posiadanych umiejętności, utrzymywaniem kontaktów z rodziną i przyjaciółmi. Wszystkim tym działaniom przyświeca myśl, by utrzymać uczestników ŚDS w ich środowisku społecznym i rodzinnym. Zaproponowane przez ŚDS programy wspierająco – aktywizujące pomagały uczestnikom w rozwijaniu jak największego stopnia ich autonomii oraz wspierały środowisko rodzinne. Reasumując powyższe zasady można stwierdzić, iż celem aktywizacji w placówce było i jest: kształtowanie motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, wyrabianie nawyków celowej aktywności, trening w sposobie życia zbliżonym do zwyczajowych norm. Realizowane systematycznie zadania spowodowały pozytywne zmiany w funkcjonowaniu uczestników w sferach: intelektualnej, emocjonalnej i społecznej. Nieliczni podopieczni z perspektywy chorego potrafią przestawić swój tor myślenia i zwrócić uwagę na sprawy nie związane z chorobą. Podopieczni stali się bardziej otwarci na drugiego człowieka, w miarę możliwości odważni – biorąc udział w różnego rodzaju konkursach, przeglądach, współpracują, odnajdują swoje miejsce w grupie, lepiej sobie radzą w podstawowych czynnościach życia codziennego. Celowa jest obecność, tolerancja, wyrozumiałość, opieka terapeuty gotowego pomóc w trudnej sytuacji uczestnikowi i jego rodzinie- daje poczucie bezpieczeństwa, możliwość nawiązania kontaktu, wytworzenia systemu wzajemnej pomocy. Środowiskowy Dom Samopomocy w Zambrowie świadczył usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi oraz treningów umiejętności społecznych, które polegały przede wszystkim na nauce, rozwijaniu i podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego oraz funkcjonowania w życiu społecznym.

W roku 2024 r. ŚDS współpracował z:

1) Starostwem Powiatowym w Zambrowie.

Integracja pracowników, uczestników, rodzin z władzami poprzez udział w uroczystościach organizowanych przez dom, życzenia okazjonalne składane przez pracowników i uczestników w starostwie, wręczanie kartek i stroików okolicznościowych wykonanych przez uczestników, wymiana informacji administracyjnych.

- 2) **PCPR w Zambrowie:** uroczystości z udziałem pracowników PCPR – u, doradztwo merytoryczne, współpraca w ustaleniu potrzeb uczestników, ich sytuacji rodzinnej i bytowej, kompletowanie dokumentacji przy przyjęciu nowego uczestnika. Udział uczestników w szkoleniu przeprowadzonym przez pracownika PCPR pt. „Zjawisko przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz sytuacja psychologiczna osób doświadczających tej przemocy, zachowania osób stosujących przemoc w rodzinie i możliwości przemocy”. **Efekty:** sprawny przepływ informacji.
- 3) **MOPS w Zambrowie, GOPS w:** Zambrowie, Szumowie, Kołakach Kościelnych, Rutkach - poszukiwanie nowych uczestników.
- 4) **Powiatowym Urzędem Pracy w Zambrowie:** spotkania uczestników z doradcą zawodowym PUP w Zambrowie na temat: „Elementy planowania ścieżki, kariery zawodowej”, wyjście uczestników do siedziby PUP w Zambrowie z okazji Ogólnopolskiego tygodnia kariery zawodowej – zapoznanie się z funkcjonowaniem urzędu oraz ofertami pracy oraz warsztaty „Pasja, motywacja, odwaga”. **Efekty:** zapoznanie się z aktualną ofertą pracy dla niepełnosprawnych
- 5) **Samorządem uczniowskim i wolontariatem:** spotkanie z uczniami w ZSA w Zambrowie z prezentacją etiudy muzyczno – wokalne z okazji walentynek, spotkanie z uczniami ZSA w bibliotece szkoły z okazji „Dnia Książki”, oglądanie wystawy bibliotecznej poświęconej z okazji urodzin Jana Pawła II, wspólne czytanie uczniów i uczestników „Kordiana” Juliusz Słowackiego, obchody Święta Niepodległości – wspomnienie Józefa Piłsudskiego odwiedzin uczniów i wolontariuszy działających w Szkole Podstawowej nr 4 w Zambrowie z upominkami świątecznymi dla naszych podopiecznych, nawiązanie współpracy. **Efekty:** wzajemna akceptacja, wzbogacenie informacji kulturalnych.
- 6) **Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Długoborzu** - przekazywanie informacji o absolwentach, którzy mogliby uczestniczyć w zajęciach organizowanych przez ŚDS, stała impreza w planie pracy ośrodka – bal karnawałowy z uczniami SOS-W, VIII Powiatowy przegląd Kolęd i Pastorałek, wystawa prac uczestników ŚDS w w/w placówce, wspólna organizacja VIII Powiatowego Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Zambrowskim w formie pikniku, przeprowadzona akcja „Z mocą serca” z okazji obchodów miesiąca świadomości autyzmu, udział uczestników w zawodach sportowych – Powiatowym Turnieju Bocce w Długoborzu. **Efekty:** integracja uczestników z uczniami, radą pedagogiczną i dyrekcją.

- 7) **Centrum Kultury w Zambrowie** : udział w konkursie plastycznym „Wielka Gala Malowanej Pisanki”, „Magia Aniołów, Mikołaja i Śnieżynki”, konkursie fotograficznym „Najukochańszy pupil”, zwiedzanie wystaw: „Zakochane w batiku”, portrety „Znani i lubiani” autorstwa Piotra Kozłowskiego, „Nieoczywiste” grupy twórczej Bochemia, „Nienasycenie” Krzysztofa Chyżego, „Pejzaże” Stanisława Krzyżewskiego, udział w: III Ogólnopolskim Festiwalu piosenki Serdecznej „Love Me”, III Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Agnieszki Osieckiej „Zielono mi”, V Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki i Pieśni Patriotycznej „Ta co nie zginęła” (III miejsce w kategorii dorosłych), festiwalu piosenki świątecznej „Hej Kolęda”, udział w 69 Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim - eliminacje powiatowe (I miejsce A.K.), wizyta uczestników w Regionalnej Izbie Historycznej na wystawę Szymona Konopki „Granaty”, prelekcja i wystawa broni wojkowej, oglądanie sztuki „Cicho ,...sza” w wykonaniu Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku,, wyjścia do kina na seanse: „Akademia Pana Kleksa”, „BABY BOOM Kogel Mogel 5”, „U Pana Boga na Mości Królewskim”, „Listy do M - Pożegnania i Powroty”, **Efekty**: kulturalne spędzanie czasu wolnego, zainteresowanie filmem, malarstwem, pokonywanie tremy, współpraca w grupie, nagrody i dyplomy za udział w/w działaniach.
- 8) **Biblioteką Miejską w CK w Zambrowie**: warsztaty dla osób niepełnosprawnych pt. „Pokonać siebie - niezwykle historie niezwykłych ludzi” - prowadzone przez Instytut Dziedzictwa Historii Sportu, wykład „Łączy nas pasja” - prowadzony przez Fundację TERAZ, wypożyczanie książek. **Efekty**: zainteresowanie się różnorodną informacją, czytelnictwem i poezją
- 9) **Kościółem**: udział uczestników i terapeutów w mszach Św., drodze krzyżowej, rekolekcjach wielkopostnych, adwentowych (w parafiach: p.w. Józefa Rzemieślnika, p.w. Trójcy Przenajświętszej, p.w. Ducha Świętego). **Efekty**: wzbogacenie duchowe.
- 10) **Bursą Szkolną nr1 w Zambrowie**: udział uczestników w XVII Powiatowym Konkursie Szopek Bożonarodzeniowych (III miejsce), mieszkańcy bursy przeprowadzili zabawę karnawałową i andrzejkową dla uczestników naszej placówki. **Efekty**: wzajemna akceptacja i satysfakcja z wykonanej pracy na cel charytatywny.
- 11) **Warsztat Terapii Zajęciowej w Szumowie**: wyjazd uczestników na ognisko do WTZ Szumowie, udział uczestników ŚDS w XI Przeglądzie Pieśni Patriotycznej „Jestem Polakiem” w WTZ w Szumowie, udział uczestników WTZ na zabawie andrzejkowej

w naszej placówce. **Efekty:** wymiana doświadczeń, integracja i poznanie nowych uczestników.

- 12) **Stowarzyszeniem SZANSA w Zambrowie:** wykonanie i przekazanie przez uczestników kartek okolicznościowych, bożonarodzeniowych dla stowarzyszenia, stowarzyszenie przekazało dla ŚDS w Zambrowie artykuły papiernicze. **Efekty:** wymiana pomysłów rękodzielniczych.
- 13) **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Diagnostyki i Terapii Zaburzeń Psychiczych „SALUS” poradnia psychiatryczna, poradnie rodzinne:** Dyrektor, pracownicy ŚDS w Zambrowie są w stałym kontakcie z specjalistami psychiatrii w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Diagnostyki i Terapii Zaburzeń psychicznych „SALUS” poradnia psychiatryczna. Wszystkie wizyty uczestników u specjalistów są odnotowywane w dziennikach terapeutów. W sytuacji gdy rodzice nie mogą pójść z uczestnikiem na kontrolną wizytę do lekarza specjalisty w danej dziedzinie wówczas z podopiecznym idzie pracownik. Przepisane przez specjalistów leki uczestnicy przyjmują w domu, a te które należy przyjąć w ciągu dnia przynoszą i oddają wyznaczonemu pracownikowi, który dba by zostały przyjęte o wyznaczonej godzinie. **Efekty:** systematyczne przyjmowanie leków, wizyty uczestników u lekarzy specjalistów w wyznaczonych terminach, „wyręczanie” rodzin w doprowadzeniu uczestnika do specjalisty, dokładniejsza informacja o stanie zdrowia uczestnika, wydawanie potrzebnych zaświadczeń, okresowe oceny (opinie specjalistów) stanu zdrowia uczestnika.
- 14) **Współpraca z rodzicami:** Rodzice i opiekunowie uczestników zajęć Środowiskowego Domu Samopomocy są dla naszego domu najważniejszymi partnerami, wspomagającymi codzienną działalność. Rodzice i opiekunowie byli na bieżąco i systematycznie informowani o codziennym funkcjonowaniu placówki oraz zachowaniu, umiejętnościach, problemach uczestników. Wsparcie rodziców w postaci wypieków słodkości na wszelkie okazje organizowane dla uczestników. Ważnym elementem wzajemnych relacji były spotkania okolicznościowo – integracyjne np. spotkanie opłatkowe, dzień godności osób niepełnosprawnych. Pomoc: w poznaniu, rozumieniu i zaakceptowaniu potrzeb uczestnika, w poszukiwaniu rozwiązań narastających problemów rodzinnych, pokierowanie do odpowiednich instytucji. **Efekty:** udział rodziców/opiekunów w spotkaniach okolicznościowych organizowanych w placówce, bieżąca wymiana informacji o postępach, trudnościach, zachowaniu, problemach uczestnika.

Ponadto w Środowiskowy Domu Samopomocy w Zambrowie zorganizowano :

- uroczyste urodziny uczestników domu,
- konkurs wewnętrzny – kolędy i pastorałki,
- wyjście do PIZZERII,
- tradycje „Tłustego czwartku” – degustacja pączków,
- „Dzień przyjaźni i życzliwości” z okazji Walentynek,
- wyjście uczestników do sklepu zielarskiego NATUR – TREND w Zambrowie,
- wizyta uczestników w przychodni specjalistycznej Centrum Zdrowia Psychicznego w Zambrowie,
- obchody Dnia Kobiet i Mężczyzn – wyjście uczestników do PIZZERII
- wiosenna wystawa rękodzieła uczestników online,
- przekazanie życzeń i stroików wielkanocnych dla jednostek współpracujących z ŚDS,
- obchody Światowego Dnia Zespołu Downa,
- piknik na działkach,
- dzień sportu w ŚDS,
- zorganizowanie sesji fotograficznej z okazji Dnia Matki,
- wyjście uczestników do lodziarni z okazji Dnia Dziecka,
- wycieczka uczestników do ZORZY na prezentacje roślin wiosennych,
- wycieczka uczestników szlakiem ścieżki edukacyjnej ZAMBRÓW,
- wyjście uczestników do kawiarni ROMANOWSCY na kawę i lody,
- obchody Święta Flagi oraz Konstytucji 3 Maja w ŚDS,
- udział uczestników w „22 Marszu Godności Osób Niepełnosprawnych: w Białymstoku,
- wyjście uczestników na siłownię XTREME FITNESS w Zambrowie,
- obchody Dnia Matki – wykonanie i wręczenie własnoręcznie zrobionych prezentów,
- spacer i ćwiczenia na siłowni otwartej na powietrzu,
- wyjście uczestników do nowo otwartego sklepu DELFIN ZOO w Zambrowie,
- wizyta pracownika sklepu zoologicznego SABA z Wyszkowa z pokazem i prelekcją na temat gadów, płazów i zwierząt egzotycznych,
- spacer do zambrowskiego parku „księża lasek” oraz prelekcja na temat roślinności w parku,
- udział w prelekcji „Bezpieczne wakacje” poprowadzone przez Funkcjonariuszy Powiatowej Komendy Policji w Zambrowie,
- Dzień Sportu w ŚDS,
- piknik dla uczestników na prywatnej działce u instruktora terapii,

- udział uczestników w III Integracyjnym Festiwalu Piosenki Różnej „Śpiewać każdy może” w Łomży,
- porządki na terenie ośrodka – Obchody Międzynarodowego Dnia Ziemi,
- wyjazd uczestników do Szumowa na ognisko- tereny skansenu z okazji „ Dnia pieczonego ziemniaka”,
- wizyta diagnostyczna „Świat Oka” – spotkanie uczestników z okulistą,
- wewnętrzny konkurs tenisa stołowego,
- spotkanie z pielęgniarką na temat „ Profilaktyka zdrowia psychicznego oraz zdrowia ogólnego”,
- wizyta w placówce Starosty Zambrowskiego Pani Edyty Marchelskiej - Groszfeld i kierownika PCPR – w Zambrowie Pana Karola Kossakowskiego,
- wizyta uczestników w Okręgowej Stacji Pojazdów w Zambrowie na pokazie starych aut i motocykli,
- wycieczka do ZUS w Zambrowie, której tematem przewodnim było funkcjonowanie placówki oraz rodzaje świadczeń dla osób niepełnosprawnych,
- wizyta policji w ŚDS z prelekcją na temat handlu ludźmi z okazji „Światowego Dnia Handlu Ludźmi”,
- wyjście uczestników do McDonald’s w Zambrowie,
- odwiedzanie grobów najbliższych z okazji „Wszystkich Świętych”,
- wyjście uczestników do restauracji Mąka i Magia na warsztaty mikołajkowe,
- składanie życzeń bożonarodzeniowych i przekazanie stroików dla jednostek współpracujących z ŚDS,
- spotkanie opłatkowe i wystawienie jasełek dla rodziców i opiekunów, gości zaproszonych.

Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenia Sióstr Służek NMPN w Szumowie realizował w 2024 r. zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Obejmował rehabilitacją zawodowo - społeczną 45 osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa odbywała się w grupach 5 osobowych w dziewięciu następujących pracowniach terapeutycznych:

- pracowni gospodarstwa domowego,
- pracowni artystycznej,
- pracowni krawiecko – hafciarskiej,
- pracowni multimedialnej,
- pracowni poligraficzno – reklamowej,
- pracowni stolarsko – technicznej,
- pracowni ogrodniczo – bukieciarskiej

- pracowni rękodzieła artystycznego
- pracowni ogólnorozwojowej

Zajęcia odbywały się zgodnie z Planem Działalności Warsztatu i Programami poszczególnych pracowni.

Każdy z uczestników realizował indywidualny program rehabilitacji i terapii, w którym zawarte były zadania z zakresu rehabilitacji ogólnej, rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej, rehabilitacji zdrowotnej oraz współpracy z rodziną. Ponadto każdy z uczestników WTZ korzystał ze wsparcia psychologicznego, rehabilitacji ruchowej oraz indywidualnej specjalistycznej pomocy medycznej.

Realizowane przez Warsztat zadania i cele z zakresu rehabilitacji ogólnej (czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej) osiągnęte były poprzez trening w zakresie czynności życia codziennego, ćwiczenia w zakresie samoobsługi i higieny osobistej, trening w zakresie wyglądu zewnętrznego odpowiedniego zachowania się, zajęcia z gospodarstwa domowego. Obserwując poziom funkcjonowania uczestników dostrzega się wzrost troski o higienę osobistą, własne zdrowie, schludny wygląd, utrzymanie sprawności fizycznej. Jest widoczny wzrost empatii i chęć pomagania innym. Zauważa się troskę o utrzymywanie porządku w najbliższym otoczeniu i na stanowisku pracy. Dostrzega się także większą samodzielność w wykonywaniu czynności samoobsługowych takich jak: estetyczne przygotowanie oraz spożywanie posiłku, ubieranie się, stosowanie zasad bezpiecznego poruszania się na drodze, planowanie wydatków i racjonalne dysponowanie pieniędzmi, dokonywanie prostych zakupów, różnego rodzaju opłat, samodzielne skorzystanie z usług fryzjera, poczty, obsługa telefonu, systematyczność uczęszczania na zajęcia do WTZ.

Sprawności psychofizyczne niezbędne w pracy nabywane i rozwijane były poprzez: trening przygotowania do podjęcia pracy, trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie, podnoszenie sprawności ruchowej i manualnej, ćwiczenia koncentracji i pamięci, ćwiczenia wytrwałości i odpowiedzialności, doprowadzanie powierzonego zadania do końca, ćwiczenia w zakresie dokładności pracy oraz przestrzegania dyscypliny pracy, ćwiczenia w zakresie samodzielnego planowania, kontrolowania i wykonywania zadania.

W ocenie realizacji tego zadania dostrzega się postęp w rozwoju postaw oraz umiejętności zawodowych. Wiedza, którą nabyli uczestnicy, dotyczą konkretnych umiejętności zawodowych związanych z realizacją programów w konkretnych pracowniach jest bardziej wykorzystywana przez nich w sposób praktyczny.

Nastąpił wzrost motywacji do pracy, kreatywności, skupienia na zadaniu i wytrwałości podczas realizacji zadań. Uczestnicy pracują bardziej starannie, dokładnie, oszczędnie i bardziej odpowiedzialnie obchodzą się z materiałami i narzędziami. Wykonywane prace są estetyczne. Wzrosło tempo pracy. Uczestnicy wykazują również większe poczucie odpowiedzialności za powierzone zadania i doprowadzają je do końca. Akceptują i stosują się do poleceń przełożonych, przyjmują konstruktywną krytykę, wzajemnie sobie pomagają. Uczestnicy dostosowują techniki pracy do realizacji zleconych czynności, wykorzystują wcześniej nabyte umiejętności do rozwiązywania zadań bardziej złożonych. Jest zauważalny wzrost umiejętności zawodowych i dojrzałości, a w tym przestrzeganie dyscypliny pracy, regulaminu poszczególnych pracowni oraz WTZ.

Przygotowanie do życia w środowisku społecznym odbywało się poprzez trening umiejętności interpersonalnych, trening wiedzy o sobie samym, trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich, ćwiczenie umiejętności komunikacyjnych, ćwiczenie umiejętności komunikowania się poprzez Internet, ćwiczenie aktywności w sytuacjach społecznych, ćwiczenie z orientacji przestrzennej, ćwiczenia w pełnieniu roli uczestnika WTZ.

W zakresie rehabilitacji społecznej dostrzega się wzrost umiejętności komunikowania się, tworzenia i utrzymywania prawidłowych więzi oraz relacji koleżeńskich i przyjacielskich, niesienia pomocy innym, podporządkowywania się opiekunom i przełożonym. Dostrzega się postępy w wyrażaniu emocji w sposób społecznie akceptowany, w używaniu zwrotów grzecznościowych i reagowaniu adekwatnie do zaistniałej sytuacji, konkursach czy przeglądach. Wzrosła zdolność empatii (zrozumienie ograniczeń innych, chęć niesienia pomocy bardziej potrzebującym, zainteresowanie sprawami drugiego człowieka), chęć współpracy w grupie oraz reprezentowania placówki w różnego rodzaju przedstawieniach teatralnych. Zauważa się też postęp w szybkiej adaptacji nowych uczestników WTZ.

W roku 2024 Warsztat podejmował działania na rzecz rehabilitacji społecznej, biorąc udział w wydarzeniach i imprezach kulturalnych, które miały miejsce powiecie Zambrowskim i województwie podlaskim. Organizował wycieczki turystyczno - krajoznawcze, spotkania okolicznościowe, konkursy, zabawy, dyskoteki.

▪ **Wycieczki, spotkania wyjazdowe, w których wzięli udział uczestnicy:**

- Wyjazd do Ostrowi Mazowieckiej, zwiedzanie Muzeum Dom Rodziny Pileckich,
- Wycieczka w Góry Świętokrzyskie (Chęciny, Kielce, Święta Katarzyna, Święty Krzyż, Huta Szklana, Świętokrzyski Park Narodowy (Łysica), Wąchock, Michniów, Skarżysko Kamienna).
- Wyjazd do Teatru Lalki i Aktora w Łomży na spektakl teatralny pt. „Dziewczynka ze skrzypcami”.

▪ **Imprezy kulturalne i sportowe, w których wzięli udział uczestnicy:**

- Obejrzenie w WTZ spektaklu teatralnego pt. „Szelmostwa lisa Witalisa”,
- Udział w X Biegu Dzięcznym za Św. Jana Pawła II zorganizowanym przez Szkołę Podstawową w Szumowie,
- Udział w I Powiatowym Turnieju w Bocce w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Długoborzu.

▪ **Bale i zabawy, imprezy okolicznościowe i spotkania integracyjne, w których wzięli udział uczestnicy:**

- Spotkanie integracyjne w Długoborzu z okazji VIII Powiatowego Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych.
- Wizyta studyjna w WTZ grupy uczniów i nauczycieli SOSW z Długoborza.
- Wizyta studyjna w WTZ grupy uczniów i nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Szumowie w ramach „Dnia Dobra” (udział uczniów w zorganizowanych przez WTZ zajęciach z zakresu ceramiki).
- Wizyta studyjna w WTZ grupy uczestników i kadry WTZ z Bielska Podlaskiego.
- Spotkanie integracyjne w WTZ z Uczestnikami ŚDS z Zambrowa (gry i zabawy sportowo - integracyjne, ognisko, dyskoteka)

- Wizyta studyjna w WTZ grupy uczniów i nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Szumowie w ramach akcji „Żonkile Nadziei”.
- Spotkanie Andrzejkowe w Zambrowie z uczestnikami ŚDS.
- Dyskoteki i zabawy z konkursami w trakcie roku, ognisko i grill.
- Zabawa karnawałowa.
- Dzień Przyjaźni.
- Śniadanie Wielkanocne.
- Dzień Rodziny.
- Święto Niepodległości.
- Spotkanie Wigilijne.

▪ **Udział w konkursach i prezentacjach o charakterze lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim:**

- Udział w XI Podlaskim Przeglądzie Kolęd i Pastorałek Osób niepełnosprawnych „Siemiatycka Stajenka 2024” w Siemiatyczach.
- Udział w VIII Powiatowym Przeglądzie Kolęd i Pastorałek „Hej Kolęda” w Specjalnym Ośrodku Szkolno- Wychowawczym w Długoborzu.
- Udział w XVIII Wojewódzkim Przeglądzie Grup Teatralnych „I Ty możesz zostać aktorem” w Białymstoku. Zaprezentowanie spektaklu pt. „Szczęśliwy, bo kochany”.
- Udział w „XII Edycji Etiud Folklorystycznych Osób Niepełnosprawnych - Zwyczaje, Obrzędy i Tradycje” w Bielsku Podlaskim.
- Udział w XXII Przeglądzie Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej - Łomża 2024 r."
- Udział w XX Przeglądzie Twórczości Religijnej Osób Niepełnosprawnych w Starym Lubiejewie.
- Wystawa i kiermasz ozdób wielkanocnych przy kościele w Zbójnej, Lubotyniu, Starostwie Powiatowym w Zambrowie.
- Wystawa i kiermasz ozdób bożonarodzeniowych w budynku Akademii Łomżyńskiej w Łomży, Starostwie Powiatowym w Zambrowie oraz kościele w Szumowie i Płonce Kościelnej

▪ **Publiczne występy artystyczne uczestników Warsztatu:**

- Wystawienie przedstawienia teatralnego pt. „Szczęśliwy bo kochany” w szkole Podstawowej w Szumowie, kościele w Jasienicy, Waniewie, Kobylinie Borzymach, Płonce Kościelnej.
- Zaprezentowanie się uczestników Warsztatu z piosenką pt. "Uczestnik, kadra to potężna siła", z tekstem własnego autorstwa, podczas VIII Powiatowego Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych w Długoborzu.

▪ **Organizowanie przez Warsztat działania na rzecz osób niepełnosprawnych o charakterze miejskim, regionalnym i ogólnopolskim:**

- Zorganizowanie i udział w XI Przeglądzie Pieśni Patriotycznej „Jestem Polakiem” dla osób niepełnosprawnych z woj. podlaskiego i mazowieckiego.

Podjęmowane przez Warsztat zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej pozytywnie wpływają na rozwój psychiczny, fizyczny, zawodowy i społeczny

oraz podnoszą jakość życia osób niepełnosprawnych, zmniejszają skutki niepełnosprawności, a także przeciwdziałają ich społecznemu wykluczeniu.

Poprzez udział w zajęciach uczestnicy Warsztatu poznają swoje możliwości, predyspozycje, rozwijają zainteresowania i umiejętności zawodowe, podnoszą swoją samoocenę, kształtują postawy oraz uczą się aktywnego i na miarę możliwości, samodzielnego życia w środowisku i społeczeństwie.

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Zambrowie realizowało w roku 2024 „Program Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025” w następujący sposób.

W Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych w Zambrowie w 2024 r. przebywało 12 osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności z Powiatowej Komisji do spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Osoby te są przewlekle chore: 1 z nich przebywa w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Bacikach Średnich oraz 11 osób umieszczone jest w placówce, z czego do 16 roku życia – 8 wychowanków, powyżej 16 roku życia – 4 osoby.

W ramach pracy opiekuńczo – wychowawczej i wyrównawczo – rewalidacyjnej były prowadzone różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające i przygotowujące te osoby do dorosłego życia między innymi:

- umiejętne gospodarowanie kieszonkowym i samodzielne dokonywanie drobnych zakupów,
- włączenie dzieci w organizację życia codziennego w placówkach,
- uczestniczenie w zakupach odzieży, artykułów spożywczych i chemicznych dla wychowanków (przy udziale wychowawcy),
- właściwe zachowywanie się w miejscach publicznych (wyjście do sklepu, Kościoła, na pocztę, do przychodni, szkoła, przedszkole, ulica)
- doskonalenie różnego rodzaju umiejętności samoobsługowych i porządkowo - gospodarczych
- zajęcia kulinarne,
- zajęcia zdrowotno – higieniczne,
- zajęcia z zakresu kształcenia umiejętności społecznych przydatnych w samodzielnym, dorosłym życiu,
- wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa,
- udział dzieci w wykonywaniu dekoracji pomieszczeń rodzinki
- uczestnictwo w różnych imprezach, wycieczkach, uroczystościach organizowanych w placówkach i szkołach (urodziny, Walentynki, Andrzejki, Wigilia),
- udział w wypoczynku letnim i zimowym,
- udział w warsztatach profilaktycznych dla młodzieży,
- udział w badaniach kontrolnych w specjalistycznych poradniach i szpitalach.

Wychowankowie aktywnie uczestniczyli w zajęciach wychowawczych, wyrównawczych, logopedycznych, terapeutycznych i rewalidacyjnych zarówno w placówkach jak również w szkole i poradniach. Uzyskane efekty pozytywnie wpływają na ich prawidłowy rozwój psychofizyczny i w dużym stopniu gwarantują właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie po opuszczeniu placówek.

Informację sporządzono na podstawie danych uzyskanych z jednostek samorządu terytorialnego.

Sporządziła: Ewa Konopka
Referent ds. administracyjnych
Zambrow, 27.03.2025 r.

KIEROWNIK
Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny
w Zambrowie
mgr Karol Kossakowski